

על הפרק

BST – "הורמון הגדילה" בפי העם

נושא ומוצר שאנחנו דשים בו מזה מספר שנים, בהיותו מוצר חדשני של ביוטכנולוגיה. זה הורמון חלבוני המיוצר על ידי בלוטת יותרת המוח. אין הבדל מהותי בין ההורמון הטבעי לבין זה המופק בשיטות הנדסה גנטית.

ההורמון היגו תוסף הניתן בהזרקה דו-שבועית ומעלה את יעילות ייצור החלב על ידי הגדלת התנובה לפרה ב-4–5 ליטר חלב ליום.

המוצר נבדק ביסודיות רבה מאד בארה"ב ובטרם אישור נערכו בו מאות מחקרים, הוא מאושר לשימוש ללא מגבלות מקצועיות, אין שאריות בחלב ואין פגיעה כלשהי בבריאות הפרה או האדם. היתרונות העיקריים של ה-BST הם בהגדלת התנובה לפרה ובאפשרות להשתמש בו להגדלה מבוקרת של הייצור לצרכים שונים: חלב קיץ, תקלות מקומיות אצל הרפתן, ועוד.

מבחינה כלכלית הנושא כדאי יותר במדינות בהן אין מגבלות מכסה ואילו במגבלת מכסה – כמו במדינת ישראל, הכדאיות אינה גורפת, אלא תלויה בחשבון המקומי בכל רפת. השימוש בחומר נפוץ בארה"ב, מקסיקו, ברזיל ואילו מדינות אירופה אסרו את השימוש בו, בעיקר מסיבות פוליטיות וחברתיות פנימיות. החומר הוגש לאישור הרשויות בישראל ולאחר דיונים רבים אושרה תצפית מעקב על 250 פרות (אין אישור לשימוש מלא בישראל). להזכירם, בשנים 90–89 בוצע ניסוי רחב הקף בקיבוץ אפיקים והתוצאות המקצועיות היו טובות. נגיע אליהן בהרחבה, כאשר המוצר יאושר לשימוש חופשי בשוק.

החסרון המרכזי הוא בתחום השיווק של חלב ומוצריו לצרכן הישראלי. **תנובה** כמחלבה מרכזית מתנגדת בחריפות רבה לשימוש המוצר בגלל החשש לפגיעה בשוק החלב. הזכרון של הסיליקון עדיין טרי, הנזק היה גדול ועצום למרות שהסיליקון אינו פוגע בבריאות האדם ומשתמש בו במזונות שונים. **תנובה החדשה** עשתה מאמצים עצומים לשיקום אמון הצרכן בתנובה ובענף החלב ואינה רוצה "לבגוד" מחדש באמון הזה. בארה"ב המחלבות הובילו את תהליך החדרת המוצר, כי הן ראו את הפוטנציאל של התייעלות הענף והזולה משמעותית של כל עלויות ייצור החלב. בישראל עדיין לא הוצגו התועלות הכוללות של הענף ומה תהיה ההשפעה של השימוש במוצר על הזולת מחיר החלב לצרכן (ולא רק על כדאיות למשק הבודד).

בתנובה לא רוצים לקחת את הסיכון כיוון שהצרכן הישראלי מגיב בהיסטריה ובפאניקה לידיעות המתפרסמות בעתונות (ראו מסיכות ואנטיביוטיקה במשבר המפרץ) ועלול להיגרם נזק גדול ואפילו אם לתקופה קצרה. הם מעדיפים להמתין עד שהמוצר יאושר במדינות אירופה. לאחר מכן, הכניסה של המוצר תהיה חלקה יותר. היות ועדיין אין אישור לשימוש נרחב ברפת הישראלית, אנחנו ננסה לשכנע את המחלבות לבצע ניסוי נוסף בו ייבשו את החלב ממשקי הניסוי ויוציאו את האבקה לייצוא לחו"ל, בתקופה זאת ייחשף הנושא בזירות עם הסברה מתאימה בחוגים רחבים הנוגעים לנושא, כדי להכין את דעת הקהל לקראת כניסת החומר לארץ בעתיד.

אם כן, מדובר בטכנולוגיה חדשנית שאין ספק שתיכנס לשימוש ברפת המתקדמת בישראל. מכיוון שיש גם חשש לפגיעה בשיווק, צריך לנקוט אמצעי זהירות ולפעול לאט ובלי לחצים, עד שהעניין יבשיל ללא נזקים.